

SỐC NHIỄM KHUẨN

TS. TRẦN XUÂN THỊNH
BỘ MÔN GÂY MÊ HỒI SỨC – ĐH Y DƯỢC HUẾ

Nội dung

- ❖ Định nghĩa theo sepsis-3
- ❖ Chẩn đoán
- ❖ Điều trị

NKN và SNK (SEPSIS AND SEPTIC SHOCK)

- ❖ Vấn đề y tế lớn trên toàn thế giới
- ❖ Tỷ lệ mắc cao và đang gia tăng
- ❖ Tỷ lệ tử vong cao (35-50%)
- ❖ Chẩn đoán muộn, biến chứng cao

RECOGNISE • RESUSCITATE • REFER

Surviving Sepsis Campaign

- Chương trình giảm thiểu tử vong toàn cầu (surviving Sepsis Campaign) 2002
- Ngày phòng chống NK (sepsis day) 13/09/2013

- Nhiều tiến bộ trong nghiên cứu cơ chế sinh lý bệnh, áp dụng trong điều trị

ĐỊNH NGHĨA

SIRS

(1) Nhiệt độ $>38^{\circ}\text{C}$ or $< 36^{\circ}\text{C}$; (2) Nhịp tim >90
(3) TS thở >20 (4) WBC >12 or ≤ 4

SEPSIS

Hội chứng nhiễm khuẩn (HCNK) là hội chứng đáp ứng viêm do nhiễm khuẩn

SEVRE SEPSIS

Nhiễm khuẩn nặng (NKN) là HCNK + ≥ 1 RL chức năng cơ quan

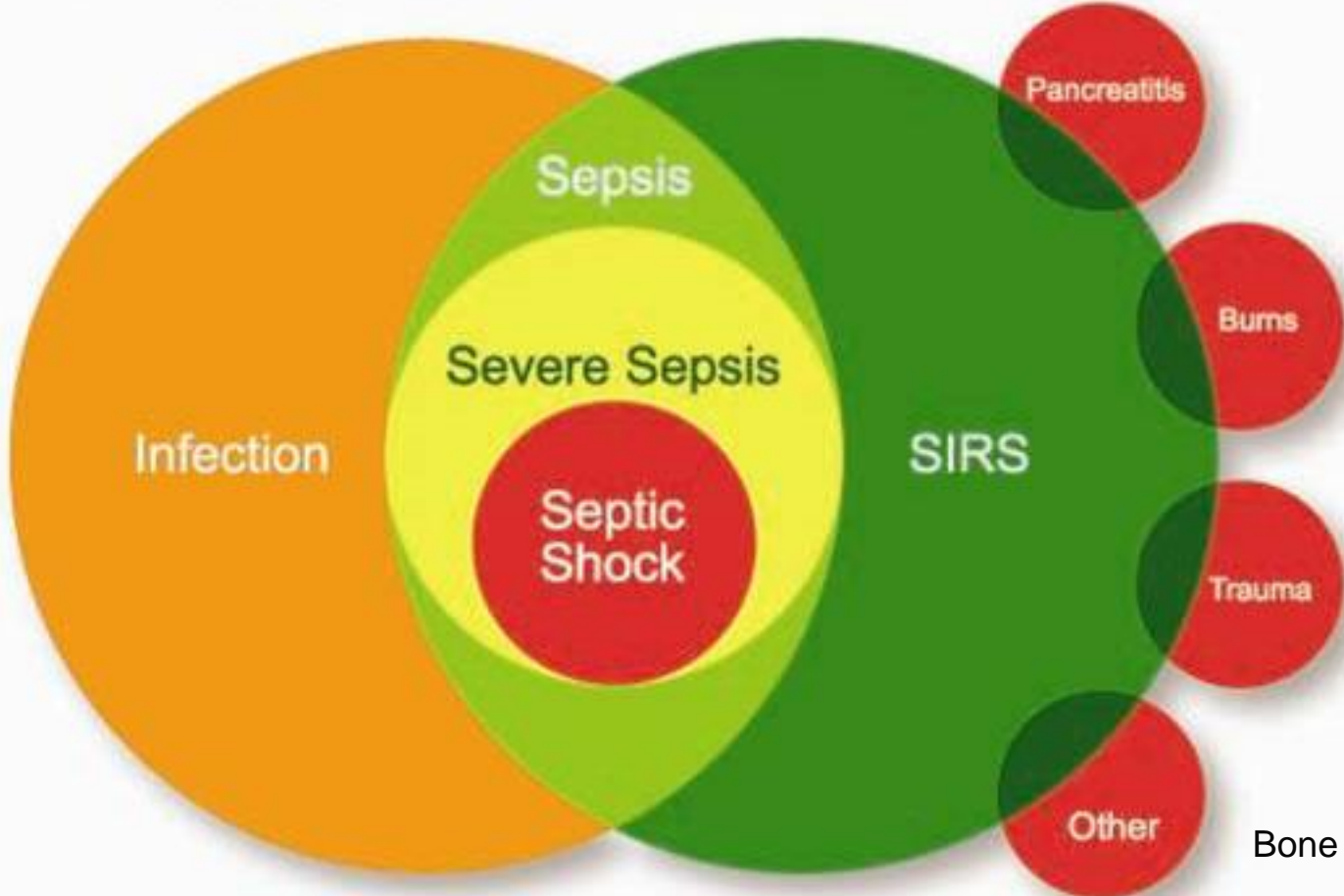
SEPTIC SHOCK

Sốc nhiễm khuẩn (SNK) là HCNK + tụt HA không đáp ứng bù dịch

ACCP/SCCM Consensus Statement, *Chest*. 1992;1644-1655.

SEPSIS: Defining a Disease Continuum

Cập nhật định nghĩa

- ❖ SSC 2001
- ❖ SSC 2008
- ❖ SSC 2012
- ❖ SSC 2016

Surviving Sepsis
Campaign

Sepsis Definition 2016

SIRS

Severe Sepsis

Sepsis

Septic Shock

Quick SOFA
≥ 2 trong số

TS thờ ≥ 22
Tri giác (GCS ≤ 13)
HATT ≤ 100 mmHg

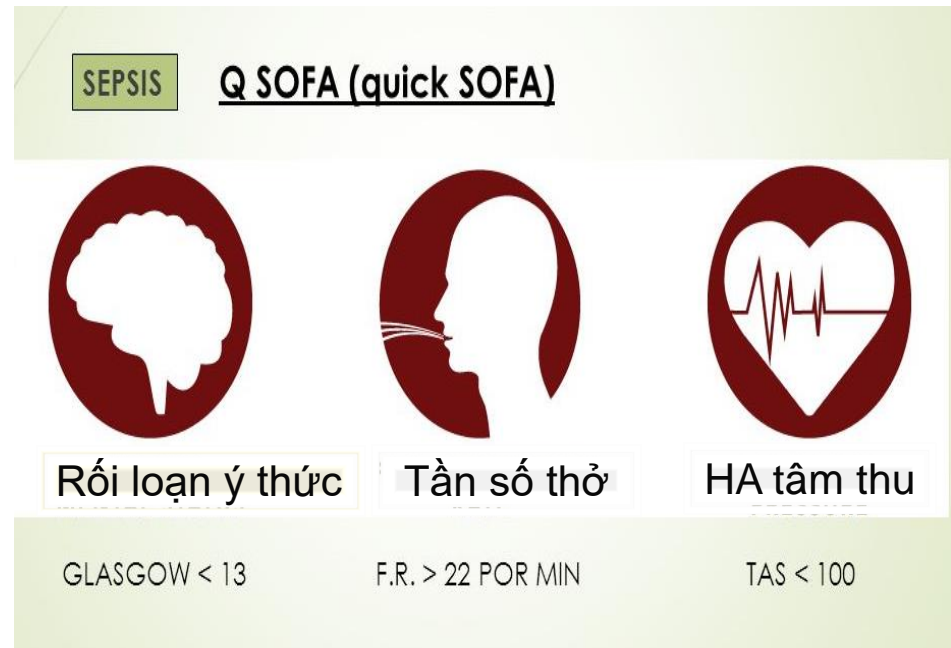

- ✓ Đơn giản
- ✓ Có thể đánh giá ngay tại giường bệnh
- ✓ Không cần các xét nghiệm CLS

→ **Công cụ hiệu quả trong tầm soát SEPSIS ngoài ICU**

≥ 2 yếu tố: Nguy cơ NK nặng cao

Sepsis Definition 2016

SIRS

Severe Sepsis

Sepsis

Septic Shock

SEPSIS

Bảng chứng NK
+
Điểm SOFA ≥ 2

SOFA Score

The European Society of Intensive Care Medicine

SOFA score	0	1	2	3	4
Respiration PaO ₂ FIO ₂ or SaO ₂ /FIO ₂ mmHg	>400	<400 221-301	<300 142-220	<200 67-141	<100 <67
Coagulation	>150	<150	<100	<50	<20
Liver Bilirubin(mg/dl)	<1.2	1.2-1.9	2.0-5.9	6.0-11.9	>12.0
Cardiovascular Hypotension	No hypotension	MAP <70	Dopamine ≤5 or any	Dopamine >5 or norepinephrine ≤0.1	Dopamine >15 or norepinephrine >0.1
CNS (GCS)	15	13-14	10-12	6-9	<6
Renal Creatinine (mg/dl) or urine output (ml/d)	<1.2	1.2-1.9	2.0-3.4	3.5-4.9 or <5.00	>5.0 or <200

Sequential Organ Failure Assessment (SOFA) Score

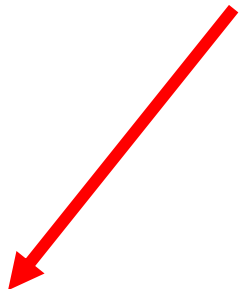

Sepsis Definition 2016

Severe ~~X~~ Sepsis

Sepsis

Septic Shock

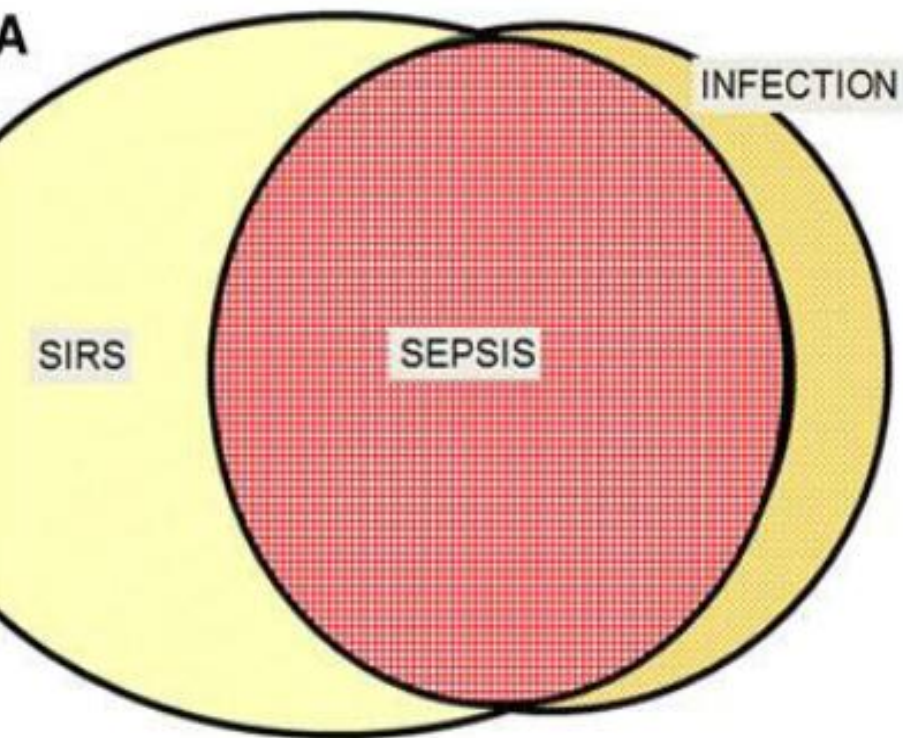

Dùng thuốc co mạch để có
MAP ≥ 65 mmHg
và
Lactate > 2 mmol/L

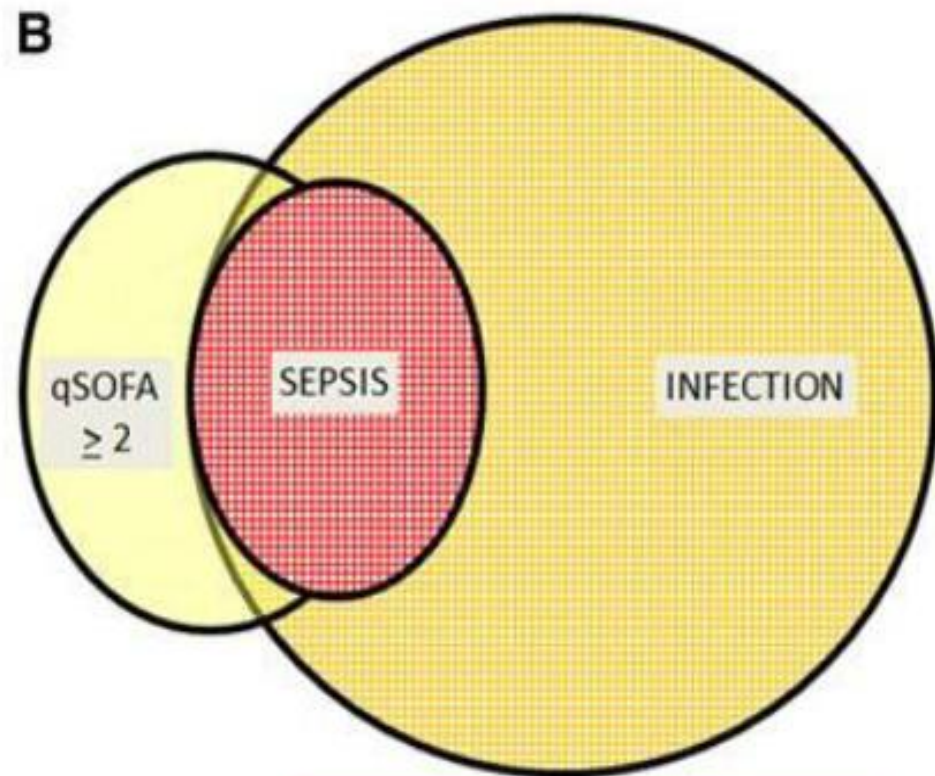

ĐỊNH NGHĨA NKN

1992

2016

LÂM SÀNG

S

Shiver,
fever or
very cold

E

Extreme
pain or
general
discomfort

P

Pale or
discolored
skin

S

Sleepy,
difficult
to rouse,
confused

I

"I feel like
I might die"

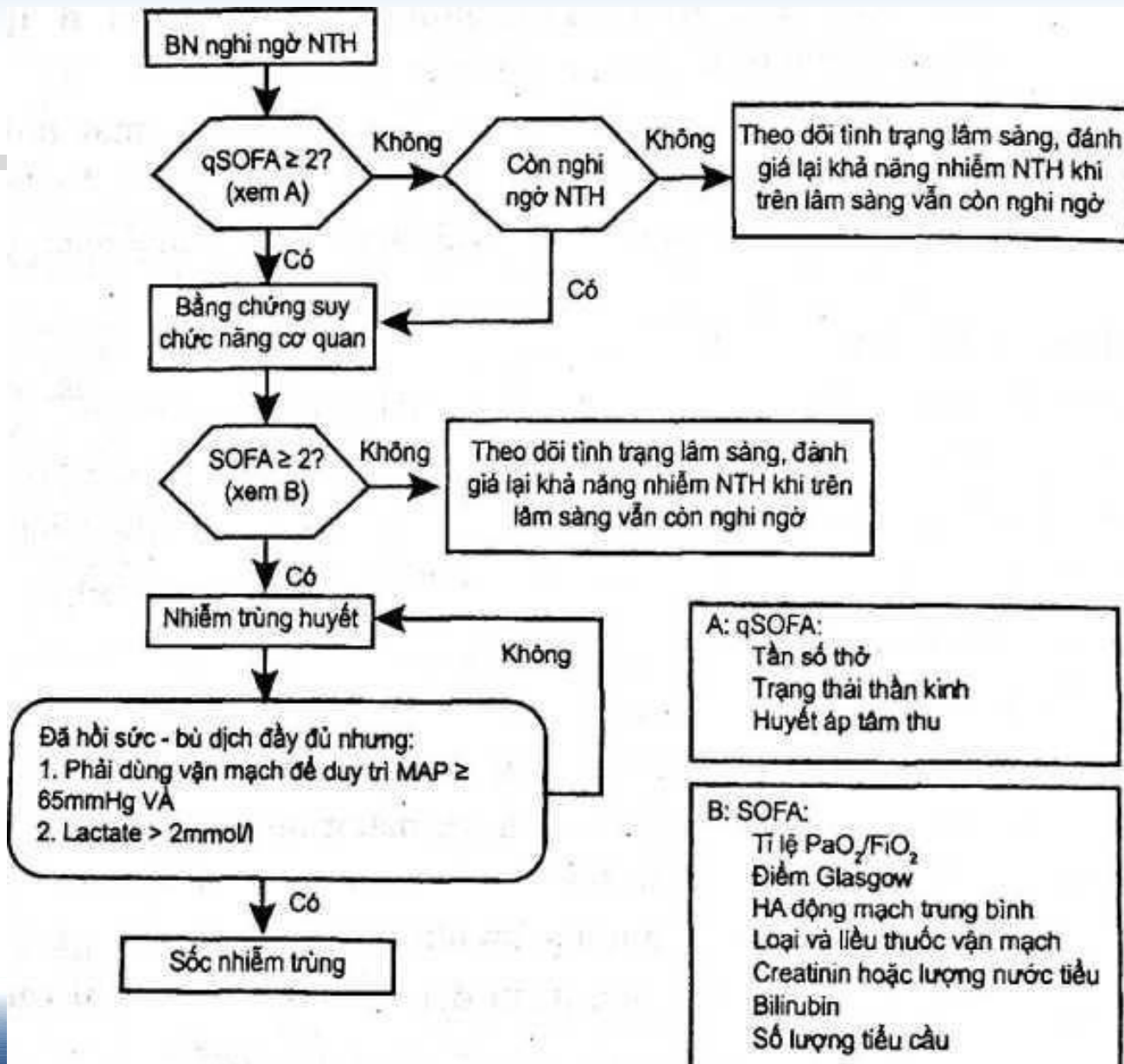
S

Short of
breath

CALL 911 IF ANY COMBINATION OF THESE SYMPTOMS OCCUR

Sơ đồ chẩn đoán NKN và SNK

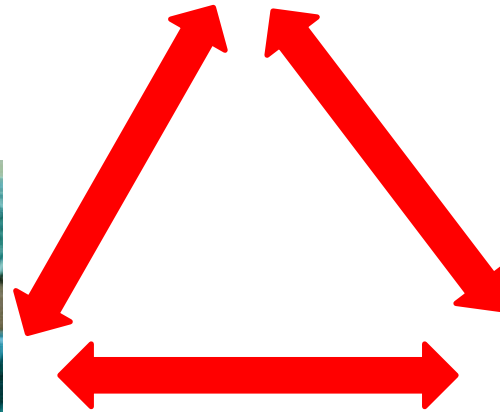
NGUYÊN TẮC ĐIỀU TRỊ

Hồi sức huyết động

Kiểm soát nhiễm
khuẩn

Liệu pháp kháng
sinh

Các bước cần thực hiện trong 1 giờ đầu điều trị sốc nhiễm khuẩn (SSC- cập nhật 2020)

1. Xét nghiệm lactat, đo lại nếu > 2 mmol/L
2. Cây máu trước khi dùng KS
3. Cho kháng sinh phổ rộng
4. Bù dịch nếu HA tụt hoặc lactat > 4 mmol/L
5. Dùng thuốc co mạch duy trì MAP > 65 mmHg

Cho KS phổ rộng, đường TM, theo kinh nghiệm

- ❖ Cho KS sớm giảm tỷ lệ BC và tử vong
- ❖ KS dùng đường TM, phối hợp
- ❖ Sử dụng KS theo vị trí NK và phổ KS tại đơn vị điều trị
- ❖ Xuống thang KS theo KSD

Căn cứ lựa chọn kháng sinh

- ❖ Loại vi khuẩn thường gặp
- ❖ Nguồn gốc nhiễm khuẩn: Cộng đồng vs BV
- ❖ Mức độ đề kháng của vi khuẩn tại BV
- ❖ Mức độ nặng của bệnh nhân
- ❖ Điều chỉnh kháng sinh khi có kết quả KSD

Các yếu tố nguy cơ đề kháng

- ❖ Tiền sử nhiễm khuẩn trong 12 tháng
- ❖ Dùng kháng sinh trong 30 ngày
- ❖ Nhập viện > 10 ngày
- ❖ Catheter: TM, sonde tiểu, sonde dạ dày
- ❖ Suy giảm miễn dịch, thuốc ức chế miễn dịch
- ❖ Tuổi cao > 80

LỰA CHỌN KHÁNG SINH

Vi khuẩn	Kháng sinh lựa chọn	Kháng sinh thay thế
Vi khuẩn Gram-âm (không sinh ESBL)	Ceftriaxone 2 g/lần, tiêm tĩnh mạch chậm mỗi 12 giờ/lần	- Các kháng sinh cephalosporin thế hệ 3 và 4 khác - Các kháng sinh nhóm fluoroquinolon
Vi khuẩn Gram-âm (sinh ESBL)	Ertapenem 1g/ lần/ngày,	- Imipenem-cilastatin 500 mg/lần, - Meropenem 1g/lần, truyền tĩnh mạch - Doripenem 500 mg/lần,
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	- Ceftazidime 2 g/lần, Cefepim 2 g/lần, - Piperacillin-tazobactam 4,5 g/lần,	Ciprofloxacin x 400-1200 mg/ngày Imipenem-cilastatin 1 g/lần, truyền tĩnh mạch mỗi 6-8 giờ/lần Meropenem 1 g/lần,
<i>Burkholderia pseudomallei</i>	Ceftazidime 2 g/lần, tiêm tĩnh mạch chậm mỗi 8 giờ/lần	- Imipenem-cilastatin 1g/lần, - Meropenem 1g/lần,

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG KHÁNG SINH (Ban hành kèm theo Quyết định số 708/QĐ-BYT ngày 02/3/2015)

LỰA CHỌN KHÁNG SINH

Vi khuẩn	Kháng sinh lựa chọn	Kháng sinh thay thế
Streptococcus pneumoniae	Ceftriaxone 2 g/lần, tiêm tĩnh mạch chậm mỗi 12 giờ/lần Cefotaxime 2 g/lần tiêm tĩnh mạch mỗi 6 giờ/lần	- Levofloxacin 750 mg/ngày - Vancomycin 1 g/lần, truyền tĩnh mạch cách mỗi 12 giờ
Staphylococcus aureus (nhạy Methicilin)	Oxacilin 100-200 mg/kg/ngày chia tiêm tĩnh mạch chậm cách 6 giờ/lần	Vancomycin 1 g/lần truyền tĩnh mạch cách mỗi 12 giờ
Staphylococcus aureus (kháng Methicilin)	Vancomycin 1 g/lần truyền tĩnh mạch cách mỗi 12 giờ	Daptomycin 4-6 mg/kg/ngày
Streptococcus suis	Ampicilin: 2g/lần, tiêm tĩnh mạch mỗi 6 giờ/lần. Trẻ em 200-250 mg/kg/ngày	Ceftriaxon: 2g/lần, tiêm tĩnh mạch 12h/lần. Trẻ em 100mg/kg/ngày

Hồi sức huyết động

❖ Tại sao?

Thiếu thể tích tuần hoàn nghiêm trọng

❖ Khi nào?

Càng sớm càng tốt sau khi chẩn đoán

❖ Như thế nào?

Surviving Sepsis
Campaign

WORLD JOURNAL OF
EMERGENCY SURGERY

Bù dịch

- ❖ Dịch tinh thể (NaCl) # 30 ml/kg/3 giờ
- ❖ Không dùng dịch keo tổng hợp
- ❖ Theo dõi các thông số động để bù dịch
- ❖ Dùng albumin khi bù nhiều dịch

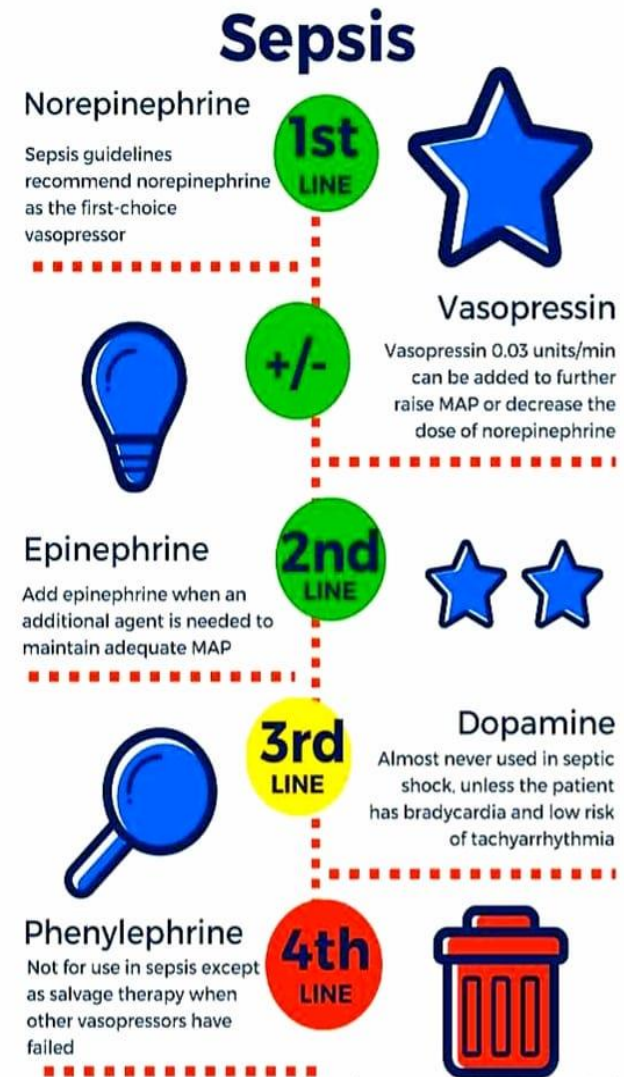
Balanced crystalloids
are the fluid of choice ?

Dùng vận mạch

- ❖ Nên dùng sớm sau khi bù dịch
- ❖ Noradrenalin là lựa chọn đầu tiên
- ❖ Dobutamin nếu có suy tim
- ❖ Adrenalin có thể phối hợp thêm
- ❖ Dopamin chỉ dùng khi có mạch chậm

Vasopressor Choice in

Hồi sức hô hấp

- ❖ Thở oxy canula, mask
- ❖ HFNC
- ❖ NIV
  - Đích điều trị: PaO_2 55 to 70 mmHg; SpO_2 88 to 92%
- ❖ IV: Thông khí bảo vệ phổi (ARDS)

Đích hồi sức

- ❖ HATB > 65 mmHg
- ❖ Mục tiêu CVP > 8 mmHg
- ❖ Nước tiểu > 0,5 ml/kg/h
- ❖ ScvO₂ > 70%
- ❖ Hb > 7g/L
- ❖ Đã cấy máu, kháng sinh
- ❖ Đã điều chỉnh rối loạn điện giải nặng

Kiểm soát đường máu

- ❖ Sử dụng insulin tĩnh mạch
- ❖ Đích: 8 – 10 mmol/l

Blood Glucose (mg/dl)	Insulin Infusion Rate (Unit/h)
<150	0
150-199	1
200-249	2
250-299	4
300-349	6
350-399	8
>400	Inform Doctor

Các biện pháp điều trị hỗ trợ

- Cân bằng nước, điện giải, toan kiềm
- Điều trị suy tạng: Đông máu, liệu pháp thay thế chức năng thận...
- Nuôi dưỡng
- Chống loét dạ dày

Tiên lượng

- ❖ Điều trị kịp thời
- ❖ Phẫu thuật giải quyết nguyên nhân
- ❖ Đáp ứng điều trị sau phẫu thuật
- ❖ Vị trí, nguồn gốc nhiễm khuẩn
- ❖ Cơ địa bệnh nhân
- ❖ Tử vong từ 10 – 55%

Kết luận

- ❖ Sốc NK là bệnh lý phức tạp, nguy cơ tử vong còn cao
- ❖ Điều trị kết hợp hồi sức tích cực + KS, phẫu thuật kiểm soát NK + Các biện pháp hỗ trợ khác.

Câu hỏi

